

Nowa polska szkoła historii Zagłady

W dniach 14 i 15 stycznia 2005 r. w BNF odbyła się konferencja „Żydzi a Polska, 1939–2004: wielowymiarowe aspekty przeszłości”. Dzień wcześniej została otwarta przez dwóch kluczowych świadków, Władysława Bartoszewskiego i Simone Veil, a zakończył ją wykład Marka Edelmana, wówczas ostatniego ocalałego z dowództwa powstania w getcie warszawskim, który przyjechał z Łodzi, aby przedstawić swoje świadectwo.

Nowatorstwo tej konferencji polegało na przedstawieniu francuskiej publiczności prac nowej szkoły historycznej, prac, które zostały przeprowadzone w kontekście wtargnięcia żydowskiej przeszłości w świadomość polskiego społeczeństwa i otwarcia archiwów.

Prawie piętnaście lat później, gdy wielkich świadków nie ma już z nami i gdy rząd polski prowadzi „politykę historyczną”, której celem jest niedoszacowanie lub nawet zaprzeczenie udziałowi ludności polskiej w polowaniu i zabijaniu polskich Żydów, naukowcy zebrani w Paryżu w 2005 roku stworzyli szkołę badawczą. Wraz z innymi badaczami opublikowali prace o wielkim znaczeniu, rzucające światło pod rozmaitym kątem i z różnych punktów widzenia na kwestię stosunków polsko-żydowskich w czasie II wojny światowej i w kolejnych latach.

Jest wymogiem intelektualnym, moralnym i politycznym, aby zapoznać badaczy francuskich i opinię publiczną z bogactwem pracy prowadzonej w Polsce.

Komitety naukowy i organizacyjny:

Olga BYRSKA (EHESS), Audrey KICHELEWSKI (Université de Strasbourg), Judith LYON-CAEN (EHESS), Jean-Charles SZUREK (CNRS), Dominique TRIMBUR (FMS), Annette WIEVIORKA (CNRS), Claire Zalc (EHESS/CNRS)

Języki konferencji: francuski i polski, z tłumaczeniem symultanicznym

Wstęp wolny

Konferencja międzynarodowa

21-22 lutego 2019, Paryż

„Nowa polska szkoła historii Shoah”

W partnerstwie z:

- Fondation pour la Mémoire de la Shoah
- EHESS
- CNRS Instytut Historii Nowoczesnej i Współczesnej i Instytut Nauk Społecznych w Polityce
- Centre De Recherches Historiques (EHESS-CNRS)
- Université de Strasbourg
- Centrum Badań nad Zagładą Żydów (Polska Akademia Nauk, Warszawa)
- Stacja naukowa PAN w Paryżu
- Przegląd „L’Histoire”
- Zagłada Żydów, czasopismo Centrum Badań nad Zagładą Żydów Polskiej Akademii Nauk

PROGRAM

21 lutego 2019 (EHESS, 105 bulwar Raspail, 75006 Paris)

10.00: otwarcie

- Christophe PROCHASSON (Prezydent EHESS)
- Philippe ALLOUCHE (Dyrektor Generalny Fundacji Pamięci Shoah)

Wykłady wprowadzające (Przewodniczy: Annette WIEVIORKA)

- Jean-Charles SZUREK: Etapy zyskiwania świadomości
- Jacek LEOCIAK: Narodziny szkoły

11.30-13.00: **W okupowanej Polsce;** (Przewodniczy: Barbara ENGELKING)

Los Żydów w rozmaitych regionach okupowanej Polski

- Jan GRABOWSKI: Dlaczego tak mało Żydów przeżyło? Główne rezultaty badania porównawczego
- Alina SKIBIŃSKA: Możliwości i szanse przeżycia Żydów w regionach pomiędzy 1942 a 1944
- Karolina PANZ: Przykład Nowego Targu
- Sidi N'DIAYE: refleksja nad imaginariem nienawiści (Polska, Rwanda)
- Dyskusja

13.00-14.00: Przerwa śniadaniowa

14.00-15.45: **Żydzi w Warszawie pod niemiecką okupacją;** (Przewodniczy: Agnieszka GRUDZIŃSKA)

- Agnieszka HASKA: Los Żydów, taki, jak go postrzegali cudzoziemcy w Warszawie
- Barbara ENGELKING: Komuniści i Żydzi w Warszawie 1941–1943
- Jakub PETELEWICZ: Gromadzenie danych i mapowanie Holocaustu – warszawskie getto i strona aryjska, baza danych i projekt mapy
- Dyskusja

17.00 (Collège de France, 11 place Marcelin Berthelot, 75005 Paris)

Konferencja w partnerstwie z Collège de France (po francusku)

- Jan Tomasz GROSS: Droga historyka Zagłady w Polsce

22 lutego 2019 (EHES, 105 bulwar Raspail, 75006 Paris)

9.00-13.00: **Wykłady wprowadzające** (Przewodniczy: Claire ZALC)

- Hélène MONSACRE: wydawca (Albin Michel)
- Joanna TOKARSKA-BAKIR: Pogrom w Kielcach, obraz społeczny
- Dyskusja

11.00: Auschwitz: studium przypadków (Przewodniczy: Katrin STOLL)

- Barbara LAMBAUER: Oświęcim przed wojną
- Tal BRUTTMANN: Polscy Żydzi w obozie Auschwitz
- Dyskusja

12.30-13.30: Przerwa śniadaniowa

13.30-15.h30: Wiedza, przekazy, świadectwa (Przewodniczy: Judith LYON-CAEN)

- Anna BIKONT: Irena Sendler, Sprawiedliwa „odnowiona”

Postaci świadków

- Karolina SZYMANIAK, Rachel Auerbach: kronika i archiwum Katastrofy
- Fleur KUHN: Literatura i polityka w pismach Lily Berger
- Jean-Yves POTE: Usłyszeć (znow) głosy świadków
- Dyskusja

16.00-18.00: Kamienie milowe pamięci i antypamięci Zagłady

Kamień milowy 1 (Przewodniczy: Jan GRABOWSKI)

- Audrey KICHELEWSKI: 1968 w Polsce
- Ewa TARTAKOWSKY: Nauczanie historii zagłady w Polsce od reformy edukacji w 2017
- Valentin BEHR: Instytut Pamięci Narodowej

Kamień milowy 2 (Przewodniczy: Paul GRADVOHL)

- Krzysztof PERSAK, Od Jedwabnego do Jedwabne
- Elżbieta JANICKA: Obserwatorzy uczestniczący Zagłady. Dla nowych kategorii opisowych
- Andrzej LEDER” Przeszłość, teraźniejszość polskiego społeczeństwa

Dyskusja końcowa

18.30: Podsumowania: Annette WIEVIORKA

Kontakt: jcszurek@gmail.com, jlc@ehess.fr